

Vsebina

Uvod.....	5
Katmandu, maj 1995	6
Postojna, 2001–2002.....	8
Rzenik, poleti 2002.....	16
Nanga Parbat/Gola gora, 8126 metrov, Pakistan, 2003	20
Jannu/Kumbhakarna, Speča boginja, vzhodna stena, 7468 metrov, Nepal, 2004.....	70
Vse to sem jaz.....	121
Nanga Parbat/Gola gora, 8126 metrov, Pakistan, 2005	128
Spomini na Tomaža	157

Katmandu, maj 1995

O alpinizmu, alpinistih in alpinističnih odpravah sem novice izvedela iz medijev, pa tudi kakšen dokumentarni film o njih sem rada pogledala. Predvsem so me navdušile novice, ki so omenjale uspešno preplezane smeri in osvojene vrhove, tako v Himalaji kot drugje po svetu. Slovenski alpinisti so bili v svetovnem vrhu po znanju, izkušnosti, uspešnosti in drznosti hkrati.

Maja 1995 sem s skupino ljubiteljev narave odšla raziskovat lepote Tajske, potem pa še v Nepal na trekking. Cilj trekinga je bil, da prehodimo del dežele, od juga proti severu. Tako smo prehodili »čez drn in strn« več kot 350 kilometrov. Osebnostno me je zanimal še utrip njihovega načina življenja in razmišljanja, prežetega z budizmom in božanstvi hinduizma, ki naj bi bil zelo drugačen od našega. In res je bil. Zelo hitro sem spoznala, da domačini čas dojemajo drugače kot mi. Ni jim predstavljal prav posebne vrednote, ljudje so hodili naokrog brez hitenja, hlastanja in objokovanja zamujenih priložnosti. Povsod je bil vrvež, na cestah, v templjih, v trgovinah. Kljub temu navidezni kaos so se mi ljudje zdeli zelo povezani z okoljem in ta navidezni kaos se je izničil. Vsa prežeta s spoznanjem, da je pomemben le ta trenutek in kako ga doživljam, sem odložila s sebe kar nekaj bremen in lažje zadihala. Tako pomirjena sama s seboj sem srečala naše alpiniste. Bili smo namreč nastanjeni v istem hotelu; našim alpinistom in pohodnikom dobro znanem Thorong Peak Guest House v Katmanduju.

Vsekakor sem si jih drugače predstavljala. Njihov zunanji videz ni kazal na kakšne super junake iz filmov, ki prekipevajo od neustrašne energije in moči. Bili so kar precej umirjeni, morda preutrujeni od vseh nedavnih naporov, doživetij in spoznanj. Med vsemi je izstopal le

Tomaž Humar, ki je s svojo energično pojavo razvedril še tako nezadovoljnega človeka.

Popolnoma drugačna pa so bila dejstva, saj so se ravno vrnili v Katmandu po uspešni osvojitvi vrha Anapurne. Domačini ji pravijo boginja žetve, meri osupljivih 8061 metrov in je deseta najvišja gora na svetu. S tem uspešnim vzponom so slovenski alpinisti zaključili osvajanje vseh osemtisočakov v Himalaji.

Himalaja ne predstavlja le mogočnih gora, ki so težko dostopne, je veličastna, skrivnostna in ob pogledu na njene vrhove ti zastane dih. Razteza se čez Nepal, Pakistan, Kitajsko, Indijo in Butan.

Ljudje, ki živijo pod Himalajo, verjamejo, da na zasneženih vrhovih prebivajo bogovi, in tako ima vsak vrh ime božanstva, ki naj bi tam prebivalo.

Nanga Parbat/Gola gora, 8126 metrov, Pakistan, 2003

Nanga Parbat

Od njegovega zadnjega, svetovni javnosti znanega solo vzpona na goro Daulagiri leta 1999, so minila štiri leta. Namesto da bi se umiril, čas posvetil družini, ki jo je imel zelo rad, in plezal za lastno veselje, je čakal, kdaj ga bodo gore spet »poklicale«. Čutila sem njegov nemir. Včasih mi je ure in ure pripovedoval o svojih občutkih v gorah, ko on preprosto fizično izgine in je eno z vsem in eno z »Njim«. Temu je rekel »lahkotnost bivanja« in bil mnenja, da te enosti, v tem zelo materialnem svetu ne more najti. To je bila njegova pot, njegova ljubezen in poklic, ki ga je s strastjo opravljal. Materialne dobrine in vse, kar zraven sodi, mu niso bile prednostne. Svojo pozornost je usmerjal v Himalajo in temu primerno oddajal energijo. Je že vedel, da ne bo preteklo veliko časa, ko bo spet tam. Njegova pozornost in usmerjena energija sta se čez čas manifestirali. »Poklicala me je gora Nanga Parbat,« tako je rekel. S svojimi 8126 metri je deveta najvišja gora na svetu. Je najbolj zahodna himalajska gora Pakistana. Kar takoj se je sam odpravil tja, da si je Rupalsko steno, ki je visoka skoraj pet kilometrov, ogledal od blizu. Takrat ni skušal plezati, bil je kot turist na trekingu, in hkrati že takrat iskal duhovno povezavo z njo.

Vedel je za vse odprave in alpiniste, ki so se odpravili osvojiti njen vrh v preteklosti. Zgodovino osvajanja gore je znal na pamet. Alpinisti jo imenujejo tudi ubijalska gora, saj je mnogo od njih ostalo za vedno tam.

Člane odprav je vedno izbral sam. Včasih je izbral tudi take, ki niso bili povezani z alpinizmom, čeprav je pri izbiri treba upoštevati združljivost in zanesljivost članov. Tomaž se je pri izbiri zanašal na svojo intuicijo

in vsak član, ki ga je izbral, je bil zanj pomemben za uspešno odpravo. Znova so na veliko govorili, da tudi tokrat pelje na odpravo »hordo privatnikov«. Ena izmed njih sem bila tudi jaz. V medijih je bilo takrat kar nekaj osebnih ugibanj o meni, čeprav so vedeli, da sem bioterapevtka. Niso pa vedeli, da sem bila njegova terapevtka v času po nesreči. Glede na to, da je bil svetovno znana javna osebnost, se takrat nisem želela izpostavljati v javnosti in Tomaž se je z mojo odločitvijo moral strinjati. Opravljala sem le svoje delo in glede na rezultat, uspešno.

V knjigi z naslovom *Tomaž Humar*, avtorice Bernadette McDonald, izdane 2009 pri Mladinski knjigi, je napisanega kar nekaj besedila o meni. Vse podatke in razlage o mojem zaznavanju in videnju energijskih polj je avtorici knjige podal Tomaž, zato napisano nekje drži, nekje preprosto ne.

Zanimalo me je, kaj naj vzamem s seboj, saj na alpinistični odpravi še nikoli nisem bila. Pa mi je znova v svojem slogu dejal, da ne potrebujem ničesar posebnega, le Frutabelo in dobro voljo. Za vsak primer sem šla še k zobozdravniku, kajti bolni zobje lahko privedejo do marsikatero težave in nevšečnosti. Zobje so bili zdravi, pa sem odšla še v laboratorij na odvzem krvi, če bi morda analiza pokazala, da nimam dovolj železa. Tudi to je bilo v redu. V visokogorju Himalaje ni zobozdravnika ali urgence. Za zobe je bilo treba poskrbeti doma.

Pisana družčina, poleg Tomaža še alpinisti Tomo Drolec, Matej Mošnik (Matej se je smrtno ponesrečil ob vzponu na najvišjo goro v Peruju Huascarán leta 2004.), Boštjan Repinc, Lado Ogrin, ki je bil zadolžen še za pomoč snemalcema in fotografu, snemalec Joško Bojić (žal tudi že pokojni), fotograf Arne Hodalič, zdravnica dr. Anda Perdan, strokovnjak za internetni prenos Gregor Županc in jaz, se je zbrala na Brniku 16. junija 2003. Stipe Božić, alpinist, snemalec in vodja logistike s svojo kamero Canon XL 1, se nam je pridružil nekaj dni kasneje, ko smo že bili v baznem taboru.

Potovanje z letalom je običajno dolgočasno in ure se vlečejo. Pogledaš kakšen film, poslušаш glasbo, malo zadremaš, vmes pa stevardese strežejo hrano in pijačo. Ravno med strežbo se je stevardesa ustavila ob Tomu in ga vprašala, ali je on »ta« zelo znani pevec, ki bo imel svoj koncert v Dubaju. Tomo jo je začudeno pogledal, takrat pa je Tomaž vskočil v njun pogovor in ji zelo resno povedal, da smo glasbena skupina na turneji po arabskih državah. Stevardesa je bila zelo srečna ob tem, da se ni zmotila, poklicala je še drugo osebo, da bi se še drugi seznanili z nami in si nas od blizu ogledali. Takoj so si zaželeli, da bi nas slišali peti, saj na naš koncert ne bodo mogli priti. Bili smo v resni zagati. Glede na to, da nismo pili nič alkohola, smo se hitro zavedali, da bo ta naloga zelo težka. Spodbujanje stevardes je bilo očitno in naša »glasbena skupina« se je odločila, da jim zapoje venček slovenskih domačih pesmi. Ko bi znali vsaj besedila, bi morda še nekaj bilo. Tako pa smo vsak po svoje, brez konkretnega posluha, pred pilotovo kabino, kamor so nas povabili, peli vsak po svoje. Nastop se je po nekaj neuspešnih poskusih, da bi vsaj eno pesem uglašeno zapeli skupaj od začetka do konca, končal.

Po tej smešni prigodi je osebo Tomaž razložil, da peti res ne znamo in jim povedal, da smo alpinistična odprava. Pilot je zelo hitro izvedel za to novico, bil je iz Srbije, osebno nam je zaželel vse dobro in poskrbel, da smo dobili dovolj pijače. Pot do Dubaja je s to dogodivščino in nekaj vina hitro minila.

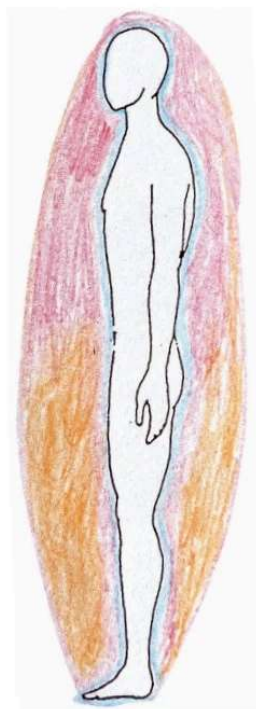
Naslednji dan smo leteli do letališča Rawalpindi v Pakistanu, kjer so nas že čakali kombiji agencije za tuje plezalne odprave v lasti Nazirja Sabirja, najbolj znanega pakistanskega alpinista in nekdanjega sekretarja ministrstva za turizem. Njegova naloga je bila, da poskrbi za vso potrebno logistiko naše odprave v Pakistanu. Peljali smo se po avtocesti, ki je širša od naše, ampak koliko pasov ima, nisem ugotovila, kajti promet je bil tako gost, da mi jih ni uspelo prešteti. Po njej so vozila vsa

mogoča vozila: avtomobili, okrašeni tovornjaki in traktorji, prepolni avtobusi, mopedi in na njih, ne en človek, ampak kar cela družina s prtljago.

Okrašen avtobus

Presenetil me je ogromen pano pred Islamabadom, kjer je bilo napisano: Faith – Unity – Discipline (vera – enotnost – disciplina). Zanimivo, z velikimi črkami so napisali vrednote svoje države. Pri nas, pred vstopom v

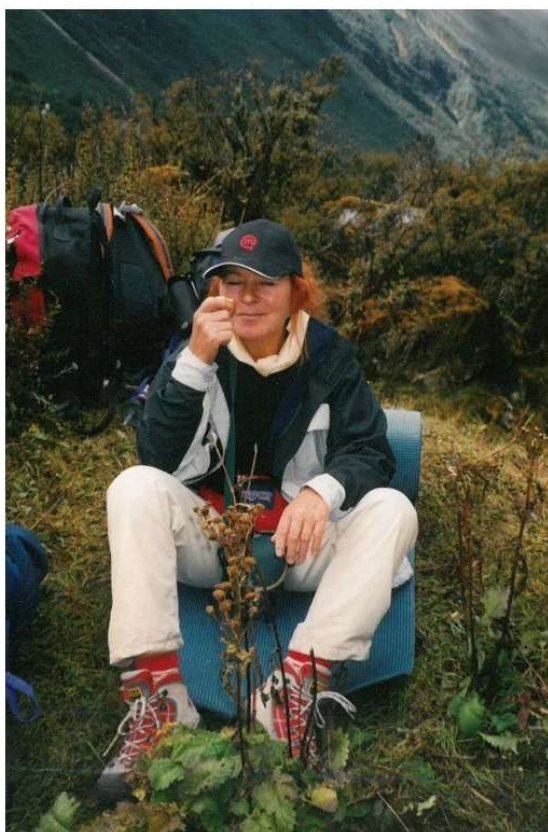

Avra nosača. Prevladujeta rdeča in oranžna barva, kar pomeni, da nosač trenutno ob tem naporu, ko nosi na svojem hrbtu najmanj 30 kilogramov, uporablja le fizično raven svoje osebnosti, podprto s prepričanji in vrednotami, ki pripadajo egu.

Šerpe, jaki in mi smo nadaljevali pot skozi gozd, čez travnike, mimo jezera do zadnje pastirske kočice. Ta kraj se imenuje Ramce in je na nadmorski višini 4450 metrov. Dokler je še kaj trave, tukaj pasejo jake in ovce. Iz mleka delajo sir in skuto, ki imata prav poseben okus, ki ga nismo vajeni.

Kljub višini sem se dobro počutila, saj sem se s hojo sproti aklimatizirala. Moje celice so imele spomin o taki višini še iz Pakistana, zato še nisem imela težav. Pri vzponu na bližnji hrib, ki je bil 300 metrov višji, sem

začutila nelagodje pri dihanju, oglašal se mi je tudi rahel glavobol. Hitro sem se spustila navzdol in glavobola ni bilo več. Na tej višini smo ostali še naslednji dan, pa ne le zaradi prilagoditve na višino, čakali smo še druge nosače. Za ves tovor, ki so ga do zdaj nosili jaki, smo potrebovali dodatne nosače. Vstop na ledenik je bil zelo zahteven, za jake neprimeren in nevaren, zato so ves tovor, od Ramceja pa do baznega tabora, prenašali šerpe na svojih hrbtih.

Na višini 4450 metrov sem se počutila dobro.